

SVETLO SVIETI V TME

(4. A 5. STOROČIE – OBDOBIE KOMPROMISOV V CIRKVI)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 8,44; Prísľ 23,23; Sk 20,26–32; 2Tes 2,7–12; Ž 119,105.116.130.133.160; Prísľ 16,25; 2Kor 4,3–6

ÚVODNÝ TEXT

Ježiš im povedal: „Ešte krátky čas je svetlo medzi vami. Kráčajte, kým máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto potme kráča, nevie, kam ide.“ (Ján 12,35)

V Zjavení je diabol zobrazený ako drak a had (Zj 12,9). Je drakom, pretože túži zničiť Boží ľud, a hadom, pretože používa všetky svoje prefikvané lži, aby všetkých oklamal. V rokoch nasledujúcich po Kristovej smrti boli tisíce veriacich vystavené nesmiernemu utrpeniu. Boli mučení, hádzaní levom, upalovaní na hraniciach a inak týraní – a to všetko len preto, že odmietali uctievať „božstvá“ cisárskeho Ríma. Napriek tomuto krutému zaobchádzaniu mnohí zostávali verní, evanjelium sa naďalej šírilo a cirkev rástla.

Keď to satan videl, zmenil stratégiu. Do cirkvi prichádzalo veľa pohanov, ale mnohí z nich bez dôkladného poučenia o biblickej pravde. Takto sa stalo, že do cirkvi sa dostalo mnoho mylných myšlienok. Pravdy Písma sa premiešali s pohanskými zvykmi. Štvrté a piate storočie bolo obdobím kompromisov, keď cirkevní predstavitelia poprepájali pohanské praktiky s kresťanským učením.

No aj v tých najťažších časoch bol Boh neustále so svojim ľudom. Veriaci nachádzali Ježiša, „cestu, pravdu a život“, a v moci Svätého Ducha obstáli pevne, dokonca aj zoči-voči obrovskému tlaku a pokušeniu vzdať sa svojho presvedčenia založeného na poctivosti. Zostali verní Božej vôli zjavenej v Písme a neochvejne stáli za pravdou Jeho slova, bez ohľadu na tlak, ktorý bol na nich vyvíjaný, či už otvorene alebo v skrytosti.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia je inšpirovaná skúsenosťami kresťanov 4. a 5. storočia, keď cirkev už nečelila primárne nebezpečenstvu „zvonku“, ale skôr „zvnútra“. Zameriame sa na to, ako Ježiš, ale aj apoštoli pripravovali ďalšie generácie na nebezpečenstvo odklonu od Božej pravdy, čo je jedna z nebezpečných taktík Božieho nepriateľa.

- Ján 8,43.44: Lož a podvod ako satanov nástroj na odvedenie od Krista (nedeľa)
- Sk 20,26–32: Draví vlci – nebezpečenstvo „zvnútra“ cirkvi (pondelok)
- Ján 17,15–17; Sk 20,32: Božie slovo – ochrana pred bludmi (utorok)
- Prísľ 16,25; Sud 21,25 a Iz 53,6: Vlastný názor verzus svedectvo Písma (streda)
- 2Kor 4,3–6: Naša oslabená myseľ a istota Božej pravdy (štvrtok)

KOMPROMISY – SATANOVA LÍSTIVÁ STRATÉGIA

Ježiš mu [Tomášovi] povedal: „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ (Ján 14,6)

⁴³Prečo nechápete moju reč? – Preto, že nemôžete počúvať moje slovo.

⁴⁴Vaším otcom je diabol a chcete plniť žiadosti svojho otca. On bol od počiatku vrahom ľudí a nestál v pravde, lebo v ňom niet pravdy. Keď hovorí lož, hovorí z toho, čo mu je vlastné, pretože je klamár a otec lži. (Ján 8,43.44)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Aký kontrast medzi Ježišovým a satanovým charakterom vidieť v úvodných textoch (Ján 14,6 a Ján 8,43.44)?

Ježišove slová sú pravda, pretože On je autorom, pôvodcom pravdy. Pravda vychádza zo srdca múdreho, milujúceho a vševediaceho Boha. On je základom reality a všetkej pravdy.

Naproti tomu satan je klamár a otec lži. Je pripravený použiť klamstvá, podvody, dezinformácie a prekrúcanie pravdy, aby zviadol Boží ľud a spôsobil jeho pád. Takto oklamal aj Evu a Adama v Edene. Prekrúcal pravdu, vytváral pochybnosti a očividne popieral to, čo povedal Boh. Satanov výrok „nie, určite nezomriete!“ (1Moj 3,4) bol v jasnom rozpore s tým, čo o jedení ovocia zo stromu poznania dobra a zla povedal Boh. Počas storočí satan používa rovnakú stratégiu: podkopáva dôveru v Božie slovo, odporuje zjavenej Božej vôli, prekrúca Písmo a nesprávne cituje Bibliu, ak je to v Jeho prospech.

Akú podobnosť nachádzame v týchto biblických pasážach, týkajúcich sa pravdy Božieho slova? Aké je ich hlavné poslanstvo?

Prísl 23,23

Ján 17,17

Ján 8,32

„Satan dobre vedel, že Písmo sväté umožní ľuďom odhaliť jeho klamstvá a odolať jeho moci. Ved' slovami Písma odrážal diablove útoky aj sám Spasiteľ. Kristus nastavil štít večnej pravdy proti každému útoku a bránil sa slovami: „Napísané je.“ Proti každému návrhu protivníka postavil Kristus múdrosť a moc Božieho slova. V snahe udržať si nadvládu nad ľuďmi a utvrdiť moc rímskeho vládcu, satan bránil ľuďom v poznávaní Písma. Biblia vyvyšuje Boha a ľuďom vymedzuje miesto, aké im patrí –, preto tá snaha o utajenie a potlačenie jej posvätných právd. Rímska cirkev prijala túto argumentáciu a po stáročia nedovoľovala šíriť Písmo. Ľuďom ho zakázala čítať alebo vlastniť. Bezzásadoví kňazi a cirkevní hodnostári vykladali učenie Písma tak, aby podoprelo ich domnelé nároky. Tak sa rímsky biskup stal takmer všeobecne uznávaným zástupcom Boha na zemi s nárokom na moc nad cirkvou i štátom.“ (DA 51; ZTDS 38)

APLIKÁCIA ■ Akými spôsobmi sa dnes satan pokúša prekrútiť alebo nesprávne vyložiť Božie slovo?

DRAVÍ VLCI

²⁶ Preto vám v dnešný deň dosvedčujem, že som čistý od krvi všetkých, ²⁷ lebo som vám ohlasoval celý Boží zámer, nič som nezamlčal. ²⁸ Dávajte pozor na seba i na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste páslí Božiu cirkev, ktorú si získal za cenu svojej vlastnej krvi. ²⁹ Ja viem, že po mojom odchode vniknú medzi vás draví vlci, ktorí nebudú šetriť stádo. ³⁰ Aj spomedzi vás samých povstanú muži, ktorí budú hovoriť prevrátené, len aby strhli učeníkov na svoju stranu. ³¹ Preto bdejte a pamätajte, že tri roky som so slzami dňom i nocou každého z vás neprestajne napomínal. ³² Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má moc budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným. (Sk 20,26–32)

Prečítaj si Sk 20,26–32. Aké konkrétne varovania dal apoštol Pavol cirkevným predstaviteľom v Efeze v súvislosti s prichádzajúcim odpadlivosťou (Sk 20,26–32)?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Cieľom Pavlovej rady bolo pripraviť cirkev na prichádzajúce udalosti. V týchto pasážach opisuje svoju veľkú obavu. Apoštol sa znepokojuje, že medzi veriacich vniknú „draví vlci, ktorí nebudú šetriť stádo“ (Sk 20,29). Inými slovami, veriaci budú čeliť prudkému prenasledovaniu, ktoré však bude pôsobiť znútra cirkvi.

Apoštol vyjadril svoje obavy slovami: „Aj spomedzi vás samých povstanú muži, ktorí budú hovoriť prevrátené, len aby strhli učeníkov na svoju stranu.“ (Sk 20,30) Do cirkvi sa dostali bludné nauky. Nepravdivé doktríny nahradili večné pravdy a v cirkvi začali prevládať pohanské praktiky. Vo štvrtom a v piatom storočí sa do kresťanskej cirkvi nenápadne vkradol kompromis, pričom pravdepodobným ospravedlnením takéhoto stavu bol zamýšľaný pokrok v misii. Hrozným výsledkom však bol odklon od právd Božieho slova.

Prečítaj si 2Tes 2,7–12. Ako apoštol Pavol opisuje prichádzajúce odpadlivosť? Podľa čoho sa dá tento pád rozpoznať?

Pavlove slová, že „tajomstvo bezzákonnosti už pôsobí“ (2Tes 2,7; Roh.), sú veľmi dôležité. Dokonca aj v Pavlových dňoch totiž dochádzalo k postupnému odklonu od právd Božieho slova v súvislosti s poslušnosťou Božiemu zákonu. Toto postupné odpadnutie pokračovalo aj v neskorších storočiach.

V protiklade k ustanoveniam druhého prikázania sa súčasťou kresťanského uctievaní stali modly. Po tisícročia boli modly v popredí všetkých pohanských náboženstiev. Aby bolo kresťanstvo prijateľnejšie pre pohanov prichádzajúcich do kresťanskej cirkvi, pohanské božstvá sa postupne udomácnili v cirkvi prostredníctvom ich transformácie na takzvaných „svätých“. Nedela, deň uctievaní boha slnka, bola postupne prijatá za deň kresťanskej bohoslužby pod zámienkou pripomínania si Ježišovho zmŕtvychvstania. Tento falošný deň, ktorý nemá žiadnu oporu v Písme, prevláda aj v súčasnosti.

- Aké kompromisy sa dnes stávajú súčasťou cirkvi? Aké kompromisy si v pokušení robíš ty sám? Prečo je nebezpečné miešať pravdu a blud?

APLIKÁCIA

SLOVO AKO OCHRANA

¹⁵Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým. ¹⁶Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁷Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! (Ján 17,15–17)

Teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má moc budovať a dať dedičstvo všetkým posväteným. (Sk 20,32)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Porovnaj úvodné texty (Ján 17,15–17; Sk 20,32). Čo hovoria Ježiš a apoštol Pavol v súvislosti s našou ochranou pred satanovými podvodmi?

Biblia je neomylným zjavením Božej vôle. Predstavuje nebeský plán na záchranu ľudstva. Pavol na inom mieste píše: „Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na učenie, karhanie, nápravu a výchovu v spravodlivosti...“ (2Tim 3,16) To znamená, že „celé Písmo“ je inšpirované („vdýchnuté“; Roh.) Bohom, nie iba niektoré časti alebo niektoré časti viac než iné. Celú Bibliu musíme prijímať ako Božie slovo. V opačnom prípade sa doširoka otvárajú dvere pre klamstvo a podvody, ktoré nás odvádzajú od Boha.

Biblia jasne odhaľuje Božiu nekonečnú lásku v kontexte veľkého sporu. Odhaľuje tiež satanské bludy a podvody. Diabol nenávidí Božie slovo a počas storočí sa zo všetkých síl snažil zničiť vplyv Písma.

Ved' čo by sme vedeli o pláne spasenia bez Biblie? Pochopili by sme niečo o Ježišom narodení, živote, učení a o Jeho službe? Boli by sme bez Písma schopní pochopiť hĺbku Kristovej obete, slávu Jeho zmŕtvychvstania, moc Jeho príhovornej služby a majestát Jeho návratu?

Všetky kľúčové pravdy týkajúce sa spasenia nám zjavuje, pripomína a zdôrazňuje Božie slovo. Len ono musí byť základnou normou a rozhodujúcim kritériom na pochopenie všetkých posvätných právd.

Preto musíme bojovať proti všetkým možným pokusom podkopať autoritu Písma. Nebezpečné sú aj postoje tých, ktorí síce vyznávajú veľkú lásku k Biblii, ale zároveň prinášajú pochybnosti o jej inšpirácii a pôvode. Je tragické, že pod vplyvom súčasného myslenia sa mnohí teológovia a kresťania natolko zameriavajú na ľudskú stránku Písma, že Biblia sa v ich očiach stáva takmer výlučne ľudským slovom a stráca svoj Božský pôvod a autoritu Jeho slova. Tvrdia, že *Biblia je dielom kráľov, pastierov, rybárov, kňazov, básnikov a iných, ktorí prezentovali svoje chápanie a predstavy o Bohu, prírode a skutočnosti najlepšie, ako to vo svojej dobe vedeli.*

To naozaj? Ak by to bola pravda, prečo by sme sa my, ktorí žijeme v 21. storočí, mali vôbec zaujímať o to, čo si títo ľudia mysleli? A už vôbec nedáva zmysel, prečo by sa práve ich myšlienky mali stať základom našej nádeje na večnosť.

APLIKÁCIA ■ Prečítaj si verše Ž 119.105.116.130.133.160. Čo hovorí žalmista o význame Božieho slova v pláne spasenia? Ako tieto texty formujú náš pohľad na Písmo?

ĽUDSKÉ NÁZORY A AUTORITA PÍSMÁ

Niektorá cesta sa človeku zdá správna, nakoniec však vedie k smrti. (Prísł 16,25)

V tom čase ešte nebolo kráľa v Izraeli; každý robil, čo uznal za správne. (Sud 21,25; SEvP)

Všetci sme blúdili ako ovce, každý išiel svojou cestou, ale Hospodin na neho uvalil neprávosti nás všetkých. (Iz 53,6)

Svätý Duch pôsobí prostredníctvom nášho uvažovania. Pozýva nás preskúmať tajomstvá vesmíru. Ako niekto výstižne povedal: „Kresťania nevypínajú svoj mozog pri vstupe do kostola.“ Na objavenie nadprirodzených právd Písma však samotná genialita ľudského uvažovania nestačí. Pravda nie je otázkou názoru. Ide o Božie zjavenie.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo prezrádzajú úvodné texty (Prísł 16,25; Sud 21,25 a Iz 53,6) o satanovej podvodníckej stratégii?

Jedným z najúčinnejších diablových podvodov je viesť nás k presvedčeniu, že ľudský rozum stačí na pochopenie Božej vôle aj bez pomoci Svätého Ducha a poučenia Božím slovom. Môže sa stať, že určitý pohľad na svet sa nám (alebo dokonca celým kultúram) bude zdať správny, ale v Božích očiach môže byť úplne neprijateľný.

Pred pár rokmi sme sa s manželkou rozhodli, že si poobede urobíme výlet v lese neďaleko hotela, v ktorom sme boli ubytovaní. Väčšinou sa pomerne dobre orientujem a po asi dvojhodinovej prechádzke rôznymi lesnými chodníkmi som si bol celkom istý, že cestu späť pomerne ľahko nájdem. Čoskoro som však zistil, že sme sa v lese beznádejne stratili. Slnko začalo zapadať a ja som sa bál najhoršieho. Našťastie sme stretli ďalších turistov, ktorí cestu poznali a nasmerovali nás. Boli sme najmenej osem kilometrov od hotela. Našťastie to bolo blízko hlavnej cesty. Keďže ich auto bolo zaparkované neďaleko, ponúkli nám odvoz do nášho hotela. Objavenie niekoho, kto poznal cestu a pomohol nám dostať sa do nášho cieľa, bolo pre nás priam životne dôležité.

Boh nás nenechal na našej životnej púti osamelých. Svätý Duch upriamuje náš pohľad na Písmo, ktoré nás vedie domov. Pravda a lož, správne a nesprávne, dobro a zlo – to možno náležite pochopiť iba vo svetle Božieho slova. To, čo odporuje Bohu a Jeho slovu, je omyl a blud. Takáto cesta je vždy nebezpečná. A naopak, to, čo je v súlade s Bohom, je pravda a dobro. Je dôležité, aby sme Božie slovo prijímali ako konečného rozhodcu vo veciach pravdy a morálky.

■ **Prečo ľudská myseľ nie je schopná objaviť božskú pravdu bez pomoci Svätého Ducha? Aký je podľa teba vzťah medzi ľudským uvažovaním a Božím zjavením? Ako nám naše uvažovanie pomáha pochopiť Božie zjavenie? Pozri sa napríklad na proctvo v Daniel 2, ktoré pokrýva svetové dejiny od čias Babylona až po budúcnosť. Aký vplyv má takéto proctvo na naše uvažovanie?**

APLIKÁCIA

BOJ O MYSEĽ ČLOVEKA

³Ak aj naše evanjelium je zahalené, je zahalené pre tých, ktorí hynú. ⁴V nich boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha. ⁵Veď nehlásame samých seba, ale Ježiša Krista, Pána, keďže my sme len vaši služobníci pre Ježiša. ⁶Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnôt zažiarí svetlo!“, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista. (2Kor 4,3–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (2Kor 4,3–6). Ako rozumieš tomu, že „boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich“ (2 Kor 4,4) ? V čom sú ich mysle zatemnené? Čo je opakom zatemnenia? Ako je možné ho dosiahnuť?

Grécke slovo pre „mysle“ v tejto pasáži je *noéma*. Doslova to označuje naše vnímanie alebo mentálne schopnosti. „Boj medzi Kristom a satanom je bojom o mysle ľudí (Rim 7,23.25; 12,2; 2Kor 3,14; 11,3; Fil 2,5; 4,7.8). Satanovým hlavným cieľom je zaslepiť alebo zatemniť ľudské mysle. Robí to tak, že ich odvádza od štúdia Božieho slova. Narušuje schopnosti ľudskej mysle tým, že ju zahľucuje a úplne zamestnáva vecami tohto života a upriamuje ju na pýchu a sebavyvyšovanie.“ (6BC 854)

Nedostatok poznania stratených nespočíva v tom, že by nemohli vedieť. Hlavnou príčinou je, že nechcú vedieť. Mnohí mali každú príležitosť spoznať pravdu, ale rozhodli sa neveriť a satan im zaslepil oči. Satanovo kráľovstvo je kráľovstvom temnoty. „Evanjelium je jediný prostriedok, ktorým sa dajú odhaliť satanove pekelné plány a podvody. Len vďaka evanjeliu môžu ľudia uvidieť cestu z temnoty do svetla.“ (6BC 854) Podstatou novozmluvného posolstva je život, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. On je v centre evanjelia a je stredobodom Písma. Celé Písmo vydáva svedectvo o Ňom (Ján 5,39).

Ako verše Ján 1,4.5.9.14 opisujú Ježiša?

Počas prvých storočí kresťanskej cirkvi boli veriaci úplne oddaní Kristovi ako Tomu, ktorý bol Svetlom v ich temnote. Boli vykúpení Jeho milosťou, premenení Jeho mocou a motivovaní Jeho láskou. Ani smrť nemohla zlomiť ich puto vernosti Kristovi. Vďaka veľkolepému svetlu evanjelia rozpoznali diablove podvody. Kristus mal vždy mužov a ženy, ktorí sa z Jeho milosti odvážne postavili za Jeho pravdu. V prvých storočiach zažiarilo v temnote svetlo Kristovej lásky, milosti a pravdy.

APLIKÁCIA ■ Čo ti pomáha mať myseľ otvorenú pre pravdy evanjelia?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Podobná nenávisť a odpor voči pravde ovláda Božích nepriateľov v každej dobe, preto sa od Božích služobníkov očakáva rovnaká bdelosť a vernosť. To, čo Ježiš Kristus povedal prvým učeníkom, platí aj pre jeho nasledovníkov na konci času: *Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!* (Mar 13,37)“ (DA 56.57; ZTDS 42)

V mnohých častiach sveta, najmä tam, kde majú ľudia voľný prístup k Biblii, satan používa na oslabenie jej vplyvu iné prostriedky. Jedným z veľmi účinných spôsobov sú rôzne vedecké pojednania či štúdie, ktoré niekedy zastávajú postoje podkopávajúce dôveru v Božie slovo. Uvedme aspoň jeden príklad. Hoci kniha Daniel samú seba datuje do obdobia viac ako päťsto rokov pred Kristom, mnohí biblickí učitelia ju datujú do polovice druhého storočia pred Kristom. Tvrdia, že musela byť napísaná práve v tomto čase, inak by prorok presne predpovedal budúcnosť, čo je nemožné. Preto tvrdia, že kniha Daniel bola napísaná až o niekoľko storočí neskôr. Žiaľ, táto lož o Biblii je len jednou z mnohých, ktoré sa nám súčasná veda snaží podsúvať. Nanešťastie, mnohí ľudia toto klamstvo prijímajú, pretože s ním prichádzajú „biblickí učitelia“. Niet divu, že nás Pavol varuje: „Všetko skúmajte; dobrého sa držte!“ (1Tes 5,21)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Pozrite si citát z časti na utorok a potom si položte otázku: Aké podobné metódy dnes satan používa na podkopanie autority Písma?
2. Čo nám môže najviac pomôcť, aby sme neskĺzli do nesprávneho výkladu Božieho slova?
3. Satanovou najväčšou snahou vo veľkom spore medzi dobrom a zlom je znevážiť Boží charakter a predstaviť Boha ako autoritárskeho, nemilujúceho tyrana. Aké nástroje pritom diabol používa? Aká je Božia odpoveď na jeho lži?
4. Apoštol Peter tvrdí, že „proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka“ (2Pet 1,20). Ako si môžeme byť istí, že neprekrútime význam Písma, aby sme dosiahli svoje vlastné ciele? Prečo je toto pokušenie väčšie, než si uvedomujeme? Prečo sa musíme chrániť pred takýmto konaním? Ako sa proti tomuto pokušeniu môžeme brániť?